

Streszczenie popularnonaukowe

Globalny kryzys klimatyczny stanowi obecnie jedno z największych zagrożeń dla ludzkości. By ograniczyć ryzyko i skutki globalnego ocieplenia, ludzie muszą radykalnie zmienić swoje podejście do środowiska naturalnego. Dla wielu osób świadomość zmian klimatu jest źródłem stresu, smutku i niepokoju. Jednocześnie na całym świecie coraz więcej ludzi angażuje się w zachowania mające na celu zmniejszenie negatywnego wpływu człowieka na środowisko. Wciąż jednak zaskakująco mało wiemy o naszych reakcjach emocjonalnych na zmiany klimatu i ich wpływie na podejmowanie działań proekologicznych.

Celem projektu jest uzupełnienie luki w wiedzy o emocjach wywoływanych przez zmiany klimatu, oraz ich wpływie na zdrowie psychiczne i zachowania proekologiczne. W serii czterech badań zastosujemy metody kwestionariuszowe i eksperymentalne. Badania obejmą obywateli Polski i Norwegii, dwóch krajów silnie zależnych od paliw kopalnych, lecz cechujących się odmiennym podejściem do ochrony środowiska. W badaniu pierwszym opracujemy kwestionariusz psychologiczny, który pozwoli na pomiar martwienia się zmianami klimatu i stresu spowodowanego ich świadomością. Za pomocą zestawu narzędzi psychologicznych dotyczących m.in. ogólnego stanu psychicznego, tendencji do zamartwiania się i depresji, będziemy starali się zbadać, czy i jak martwienie się zmianami klimatu związane jest ze zdrowiem psychicznym. W badaniu drugim planujemy wy tłumaczyć relacje pomiędzy emocjonalnymi reakcjami na zmiany klimatu, działaniami proekologicznymi i indywidualnymi cechami psychologicznymi badanych. Badanie będzie oparte na dużej liczbie danych kwestionariuszowych z Polski i Norwegii. Zgodnie z naszą wiedzą, będzie to pierwsze tego typu badanie w Europie. W badaniu trzecim zastosujemy metody psychologii eksperymentalnej by ustalić, w jaki sposób opisy zmian klimatu wpływają na zachowania proekologiczne i stres związany ze świadomością zmian klimatu. W tym celu, opracujemy unikatowe zestawy emocjonalnych opisów zmian klimatu, które będą wywołać emocje takie jak strach, smutek, złość lub nadzieja. Postaramy się ustalić, jaki wpływ na zachowanie ludzi mają różne sposoby przekazywania informacji o zmieniającym się klimacie. Wyniki tego badania pozwolą nam wskazać strategię przekazywania informacji o zmianach klimatu które najskuteczniej motywuje do działań pro-ekologicznych. W ostatnim badaniu, za pomocą metody obrazowania funkcji ludzkiego mózgu zmierzmy reakcje na emocjonalne opisy zmian klimatu. Korzystając z zestawu opisów z poprzedniego badania, będziemy chcieli zrozumieć, jak mózg reaguje na emocjonalne informacje o zmianach klimatu oraz jaki jest związek między tymi reakcjami a podejmowaniem działań oraz martwieniem się zmianami klimatu. Takie badanie wykracza poza obecną wiedzę i może potencjalnie wpłynąć na rozumienie poznawczo-emocjonalnych uwarunkowań podejmowania przez ludzi działań proekologicznych.

By zrealizować cele naszego projektu będziemy polegać na interdyscyplinarnej pracy zespołowej, łączącej metody psychologii klinicznej i środowiskowej z metodami obrazowania mózgu. Podsumowując, efektem naszego projektu będą nowe ramy rozumienia emocjonalnego postrzegania zmian klimatu i jego powiązań ze zdrowiem psychicznym oraz podejmowaniem działań w obliczu tego najbardziej palącego problemu gospodarczego, społecznego i środowiskowego naszych czasów.